Vesa Vihriälä / 17.2.2021

Miten rahoituksen elvytysominaisuudet näyttäytyvät suhdannevaihteluihin nähden? Toimineeko myötäsyklisesti?

- Tuki osuu vain osittain vaiheeseen, jolloin suhdannetaantuma on syvä. Lisäksi maiden välillä on eroja. Kokonaisuuden kannalta myötäsyklisyys ei kuitenkaan muodostune kovin suureksi ongelmaksi. Ensinnäkin vain osa tuesta kohdistuu vuosiin 2023->, jolloin tuotantokuilun voi olettaa pienentyneen merkittävästi. Tuen absoluuttisesti suurimmat määrät kohdistuvat Italiaan ja Espanjaan, joiden suhdannetaantuma on syvä. Lisäksi hyvin käytettyinä tuet nostavat potentiaalista tuotantoa ja siten vähentävät riskiä ylikuumenemisesta.

Miten paketti vaikuttaa yrityksiin, investointeihin ja kilpailukykyyn?

- yleisesti ottaen tukee kysyntää ja erityisesti painopistealueilla (vihreä siirtymä, digitalisaatio). Kun Suomessa on näillä alueilla hyvää osaamista omaavia yrityksiä, koko EU:n laajuinen kysynnän lisäys tukee keskimääristä enemmän suomalaisiin yrityksiin kohdistuvaa kysyntää.

Onko riski, että nyt käyttöönotettava velkaantumisinstrumentti nähdään uutena velkaantumisvarana?

- tällainen riski on olemassa, etenkin kun velan takaisinmaksuaikataulu on hidas ja se, kuinka velan takaisinmaksu rahoitetaan, on jossain määrin epäselvä (uudet omat varat vs. jäsenmaksut)

Millainen mahdollinen moraalikadon ongelma elpymispakettiin sisältyy? Miten moraalikadon voisi estää?

- tukeen aikana liittyvää moraalikadon vaaraa ei kokonaan voida välttää, etenkin kun nyt poiketaan eurokriisin aikana luodusta periaatteesta, että tuki on lainaa ja siihen liittyy tiukat ehdot. Ongelmaa voidaan lievittää lähinnä kahdella tavalla: (1) koettamalla huolehtia siitä, että nyt päätetty rahoitus kohdennetaan tehokkaasti talouden suorituskykyä parantaviin kohteisiin ja hylkäämällä muunlaiset käyttäkohteet ja (2) pidemmän päälle vahvistamalla markkinakurin edellytyksiä ennen kaikkea tekemällä valtioiden velkajärjestelystä uskottavampi vaihtoehto.

Voiko Suomen elpymispaketin myötä tuleva vastuu heikentää Suomen omaa luottokelpoisuutta ja siten heikentää rahoitusehtoja?

- periaatteessa näinkin voisi käydä, mutta käytännössä vaikutuksen voi olettaa vähäiseksi, koska kokonaisvastuu on kuitenkin pieni Suomen kansantalouden kokoon ja myös muuhun velkaan nähden